

L'INTRANSIGENT

Val 10 cènts.

PERIODIC NACIONALISTA DE JOVENTUTS
(ADHERIT A LA "UNIO CATALANISTA")

BARCELONA

19 Juny de 1919

"L'Intransigent" al Dr. Martí i Julià

PLANA D'HONOR

A LES DONES CATALANES

Soc un enamorat de les nostres belles muntanyes: me captiven i em cor-prenen, m'atreuen i em fan néixer a l'esperit estrany desitjos de fondre el meu ésser en la vida plena que jo sento bategar en el terrer alterós de la nostra Catalunya. Mirant-les, m'encisa, talment, aquella formosa visió d'expressives línies, de masses imponents, d'energics escorços i de magnífiques taques de color, destacant-se escarides d'un cel blauí sim i lluminós, o tot jus endevinant-se per entremig de transparents boirines que suavitzen l'expressió ferrenya dels caires muntanyencs i sugestionen la nostra imaginació com si fossin nimbe servador de sorprenents misteris i d'incomparables maravelles. Petjant-les, les nostres montanyes, encara les trobo més belles i més s'infiltra en el meu cor tota l'expressió de dolcesa i d'energia, de manyagueria i de feresteguesa, de vida resoluta i potent que'ls és ben propia. Fortes punyides, però, turmenten el meu cor al veure arreu destrocades boscuries i violades per la maldat afraus i fondalades de boniquesa natural pregona; i les punyides m'adoleixen l'esperit i trsbalsen el meu ésser d'home i de català al percebre la desconortadora realitat d'una vida social muntanyesa tota rusteguesa i superstició, tota ignorancia i inferioritat, tota privacions i esclavatge, tota

adoloriment i pas ivitat, tota incondicia i pobresa, tota instints i aclaparadora resignació. Es la desnacionalització i l'endarreiment humà manifestant-se en la societat dels cims i de les serralades; és la Naturalesa mancada de la cooperació civilitzada de l'home lliure i en la plenitud de l'ésser; és la vida camperola i de muntanya, més que no influida per l'avenç moral i material de l'humanitat, desnaturalitzada i degradada per l'acció antihumana de les oligarquies polítiques i privades, i de vergonyosa opressió desnacionalitzadora. Oh! Jo vull que les nostres serralades siguin belles de lluny estant i de la vora; jo vull que sigui un dever social efectiu la conservació i el millorament de es boniqueses de monts i serrats per a major profit de Catalunya i per al dret dels homes a esplaiair-se i reconfortar-se en els bells esclats de vida de la muntanya; jo vull que viletes i cabanes siguin jolives i curioses, belles i higièniques; jo vull que l'avenç material pugi fins al cims més alte osos sense destruir l'esplendent Naturalesa; jo vull que'ls homes de muntanya siguin concients i lliures, que no passin necessitat, que puguin lluitar amb aventatge contra'ls perills naturals, que s'guin ardits i no resignats, que frueixin la plenitud del llur ésser i no que pateixin la tirania de l'insintivitat; jo vull que siguin homes forts, bons i amb claretat de coneixement, vivint en el sí de la plenitud de la Naturalesa! Jo ho vull perquè així seran més belles les nostres muntanyes, car la llur bellesa natural estarà lo que és més bell encara: l'home civilitzat, el català lliure de tot allò que inferioritza i causa greu dolor a la vida.

Veig en el vostre expressiu rostre, benivolgudes llegidores, un gràcil somris, i en vosaltres estimats companys, un gest de sorpresa, exterioritzadors d'un —I ara!— que mig aricula el vostre esperit tot preguntant-se per què escric de les nostres muntanyes havent de discórrer referint-me a la dona catalana. Passa sovint que, en l'esperit humà, i s coses que semblen més incongruent hi son percebudes amb l'harmonia de la coherencia: aqueixa armonia la trobo jo entre la muntanya catalana i la dona catalana. M'apar que muntanyes i dones produeixen impressions semblants, i que les mateixes deficiències assenyalades a les muntanyes de les nostres serres són les que s'ob erven en les nostres dones, dintre de la comparança que vaig fent i no oblidant, és clar, que les dones són dones i les muntanyes muntanyes.

Soc un fervent devot de les nostres formoses dones catalanes: soc entusiasta admirador de la llur boniquesa, bella expressió de vida bategant i de dolceses confortadores, encarnació d'un esperit aimant fidel ssim, serè i pacient en la tribulació, i disposat, per amor, als més punyents sacrificis. Es cor-prenent l'impressió fonda que produeix, dones de la nostra Catalunya, la vostra bellesa d'estàtues vivents, el vostre posat seriós i de dignitat, el vostre aire de senzillesa, els vostres moviments de persona reposada i serena, la vostra expressió de piadoses per al dolor d'altri... Acostant-me a vosaltres, tractant-vos, sentint-vos, coneixent els més íntims dels vostres pensaments, percebent el bategar del vostre sentir, contemplant les decisions del vostre voler, també us hi trobo, de belles, bones i atraients, també em corprèn, la vostra dolcesa, i em sento cor-ferit pel vostre encis de dones ben dones: fortes punyides, emperò, em fiblen fortíssimes el cor, i sentiments irats me regiren l'esperit, al mostrar-me la realitat que vosaltres, estimades dones catalanes, com les nostres muntanyes, patiu els greus efectes de la nostra desnacionalització i de l'endarreiment moral del nostre poble. Hi manca llum de veritat, en el vostre esperit; en el vostre enteniment hi falta noció de la realitat; el vostre sentir es troba trabat pels convencionalismes; la vostra voluntat, esclavitzada per encongiments, fa tort a l'actuar franc que us és propi. Vos instrueixen i us eduquen malament: no us reconeixen drets vostres, vos ensenyen que vencereu per la ficció, vos encisen amb adulacions i falsos respectes perquè perduri la vostra inferioritat social, i us fan apendre que el fingiment és ignocencia, que l'ingenuitat és immoral, que les aparencies valen més que la realitat, que'l ridícol desnacionalitzar-se és distinció, que lo lleuger insubstancial i la farsa valen més, enlairen més, dignifiquen més que lo seriós, conscient i humà. Se vol que sigueu bufones i ben boniques per cautivar un instant, i no dones de carn i ossos i d'ànima lliure per realitzar la vostra positiva missió privada i social. Els avenços morals i materials de la civilització no han exercit influencia en la vostra personalitat, la qual no resta, encara que en-